

A Neruda Nándor cég szomorú kötelességet teljesít, midőn összes üzletfeleivel és egész vevőkörével tudatja, hogy megalapítója és 1903 év végéig volt főnöktulajdonosa

id. Neruda Nándor ur

Folyó hó 15-én Rákospalotán elhunyt — és folyó hó 18-án d. n. 1/25 órákor fog a kerepesi-úti temető halottasházából ugyanezen temetőben lévő családi sírboltba örök nyugalomra helyezettetni.

Az elhunyt tevékenységének ideje alatt a fáradhatatlan szorgalom mintaképe volt, — szelme a cégben tovább él.

Budapest, 1917. augusztus 16.

iff. Neruda Nándor

cégtulajdonos.

5720

Lakásközvetítés.

Budapest, aug. 17.

A mikor augusztus elseje lett, megjelentek az utcán a stráfkocsik csak úgy, mint annak előtte, mint a cédulás, hirdetéses világban, a mikor a legelső tavaszi sugárta cédulaszeplő ütött ki a kapukra és a házmester úgy dicsérte a kiadó lakást, mint a cigány a lovát. A hány ilyen bulorosszekér döcögött most keresztül a városon, annyi ötszáz meg ezer koronát vágott zsebre a közvetítő és Budapest kiuzsorázott, meggyötört lakói szegényebbek lettek legalább egy félmillió koronával.

A háboru megváltoztatá a régi rendet, levakarta a cédulákat a kapukról, beütött a lakásinség és nem a háziur hirdet többé, hanem a lakó. A háziur kezét guzsba kötötte a lakásbér-rendelet, a háziur az egyetlen, a ki nem használhatja ki a konjunkturát, azonban különféle görbe uton igyekszik kártalaitani magát. Mindenek előtt kiadja a rendeletet a házmesternek, hogy nem szabad hirdetni a lakást. A megüresedést ugyanis szimattra veszi az ügynök, a ki résen van és rácsap az üzletre, mint a vércse a fiatal csirkére.

Azonban sorjában kell menni a lakáskeresés kálváriáján. Sokkal több stációja van, mint a hogy hinnők. Az, a kinek lakásra van szüksége, végiglapozza az apróhirdetések tarka betűsorát, a mely nem egyéb, mint egy-egy zsarolással töltött bomba. A lakó, a ki kínálja lakását, személytelen valaki és rendesen öt-hatszáz-ezer korona lelépődiját kér. Ez a lelépődij azt jelenti, hogy csak ezért a pénzért hajlandó átadni a lakást. De a hirdetés mögött rendesen egy-egy ügynök bujik meg, a ki már előre lepénzelte a házmestert, és a lakót néhány koronával.

Az üzlet, mondjuk, hogy létrejön. Az ügynök fölvette az ezer vagy nem tudom hány koronát. A lakó ekkor a háziur színe elé kerül, a ki nem srófolhatván a házbért — átvételi illetéket fizet a lakóval s ez nem egyszer ötven százaléka a lakásbérnek.

A ki keresztülment egy háborus költözködésen, csak az tudja, mit jelent ez a módszer. Valóságos lakásbörzék keletkeztek, egyes ügynökök leveleket küldenek minden házmesternek, melyben megkérlik, hogy illő díj ellenében hozzák tudomására az esetleges fölmondást. A házmesterek valóságos kém-szervezetet létesítettek és ott, a hol meg van a lehetősége a fölmondásnak, erre biztatják a háziurakat. A lakásügynök nem restelli házról-házra járni, rábeszéléssel, pénzzel zsoldjába szerződteti a házmestereket, résen van, les, szimatol. A hol haláleset fordul elő, egyszerre érkezik a temetkező vállalat ügynökével, kisebb lakást és lelépődiját ajánl az özvegynek, jelen van mindenütt, a hol üzletet szimatol.

Egy budai házmester beszélte, hogy egy reggel kiragasztotta a cédulát a kapura, mire nyomban megjelent az ügynök és leszaggatta. Husz koronát kínált, ha nem hirdet és garanciát vállalt, hogy egy fél napon belül lesz lakó. A házmester azonban megtagadta ezt a kérést, mert a házigazda megtiltotta, mire személyesen foglalózta le a lakást. És nem telt el három óra, már átadta a lakást valakinek. Az új lakó elmondotta, hogy négyszáz koronát fizetett ennek az ügynöknek, a ki három óra alatt annyit keresett, mint egy közepes jövedelmű hivatalnok egy hónapi fizetése. És a lakó meg volt elégedve az üzlettel, mert — egy másik ügynök ezer koronát kért,